

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

30. szám.

Debrecen, 1928 július 28.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Istentisztelet.

(Barth—Kolfhaus.)

Minden istentiszteleten *valami jelentős törté-
nére várakoznak* a résztvevők. Az, hogy tudatában
vannak-e ennek, nem tartozik a dolog lényegéhez.
A várakozás az egész helyzetből következik. *Ott van
egy ősi, tiszteletreméltó intézmény*, amelyet sokszor
és súlyosan támadnak kívülről s amely még több-
ször és még súlyosabban maga, belülről szolgált
okot a támadásokra, de amelynek mégis elpusz-
títhatatlan életereje vagy jobbanmondva létezési
ereje van, — egy intézmény, amely a maga meglétét
olyan igényre alapítja, mely a tényekkel, úgy
látszik, groteszk ellentmondásban van s amely
igényt mégis csak igen kevesen mernek félreérthe-
tellenül és fenntartás nélkül tagadni. *Ott van egy
épület*, amely a maga stílusának régibb vagy újabb
formanyelvén szintén azt árulja el, hogy rendkívüli
dolgok színhelyeül készült. *Ott vannak aztán az
emberek*, akik valami nevezetes ösztöntől vagy
akarástól késztetve özönlenek az épület felé, ahol —
ugyan mit is keresnek? Szórakozást és okulást?
Mindenesetre igen különleges szórakozás és okulás
az ilyen! De akármit várnak is, maga az, hogy ott
vannak, arra mutat, hogy itt valami történni fog,
amit ők várnak, vagy várni látszanak, valami, amit
legalább is egyszer, régebben vártak itt, ebben az
épületben az emberek. *És ott van végül egy férfit,*
*akire, úgy látszik, egészen különös mértékben irá-
nyul és nehezül ennek a látszólag bekövetkezni készülő
történésnek a várása* — nemcsak azért, mert ő
tanulmányozta ennek a történésnek a technikai
részét s úgy illenék, hogy ura is legyen annak;
nem is csak azért, mert őt a gyülekezet fizeti és
alkalmazza vagy legalábbis csaknem ellenmondás
nélkül megtűri abban a hivatalban, amelynek az
értelme nyilvánvalóan éppen ez a történés volna —
nem, ez nem pusztán mechanika, itt a szabadság
is tényező. Hiszen ezt a hivatást az a férfi maga
választotta, a jó Isten tudja, miféle megértések vagy
félreértések folytán, de mégis úgy, hogy ő ezt a rövid
és egyszeri földi életet önmagára nézve teljességgel
egybekapcsolta annak a történésnek a várásával.

És íme, ez a férfi most *imádkozni fog a gyüle-
kezet előtt és a gyülekezetért*. Jól értsük meg:
imádkozni! Istenhez! Ki fogja nyitni a bibliát s
véghetetlen horderejű szavakat fog felolvasni belőle,
olyanokat, amelyek mind Istenre vonatkoznak.
Azután *énekelteni fog a gyülekezettel* nehéz, döbbe-
netes gondolatteherrel teli ódon énekeket, amelyek
mind egy megmérhetetlenül nagy történés örvé-
nyének a szélére ragadnak és telve vannak Istenre
való visszaemlékezéssel. Igen: az Isten jelen van
itt! De mit jelent ez a helyzet? Miféle történés
az, amelyre a várakozás irányul? Mit jelent ebben
az összefüggésben az, hogy: Isten jelen van itt?
Nyilván nem egészen ugyanazt, mint amikor mi
egy virágzó cseresznyefára, a Beethoven 9. szym-
phoniájára, az államra vagy a magunk és a mások
becsületes napi munkájára bátorodunk alkalmazni
ugyanazt a szólásmódot. Mirevaló volna az egész
különleges jellege éppen ennek a helyzetnek, hogyha
itt minden nem egy egészen különleges, egy meré-
szebb értelemben vett isteni jelenlétre irányulna?
Vagy nem úgy van-e, hogy amikor az emberek
ezt a helyzetet magukra nézve elfogadják, tehát
a templomba eljönnek, akkor már — ha tudják,
ha nem — a hátuk mögött hagytak cseresznyefát,
symphoniát, államot, napi munkát s még egy és
más egyebet is, mint olyan lehetőségeket, amelyek
már valamiképen ki vannak merítve? Az emberek
észre akarják venni, tudni akarják és meg akarják
ismerni, igaz-e az, hogy az Isten jelen van itt, és
azért nyúlnak — maguk sem tudván, mit csele-
kesznek — ahhoz a hallatlan lehetőséghez, hogy
imádkozzanak, kinyissák a Bibliát, énekeljenek és
hallgassák a beszédet. Nem állításokat és nem
bizonykodásokat akarnak hallani — ha még oly
bensőségek és lelkesültek is azok —: nekik az
igazság kell.

Nehogy megtévesszen bennünket, itt az a tény,
hogy ez a vágyakozás *ilyen sürgetően és szoron-
gatóan csak ritkán vagy éppen sohasem kerül velünk
nyíltan szembe*. Természetesen, hogy ezt az embe-
rek nem fogják csak úgy egyszerűen kikiabálni,
legkevésbé minékünk, lelkipásztoroknak. De meg-
ne csaljon bennünket ez a hallgatás. A mi templomba-

járó atyáinkfiaival igenis mélységes kétségbeesés és magasságos reménykedés jön együtt oda: szenvedélyes vágy, hogy lelkük megfoghassa azt, Aki meggyőzi a világot, mert Teremtője és Megváltója annak, szenvedélyes vágy az Ige meghallása után, amely az ítéletben kegyelmet és a halálban életet hirdet, mert Istennek ígéje. Mitőlünk azt várják ők, hogy mi őket jobban megértsük, mint ahogyan ők magukat megérthetik és komolyabban vegyük őket, mint ahogyan ők veszik magukat. Nem akkor vagyunk mi szeretetlenek, hogyha mélyen belenyúlunk abba a sebbe, amelyet ők odahoznak mihozzánk — hanem akkor vagyunk szeretetlenek, hogyha mi ezt a sebet csak éppen hogy megérintjük, mintha nem tudnók, miért jönnek ők oda.

(Ford. R. I.)

Az északi szél zúgása.

A mai magyar társadalomnak egyik legnagyobb betegsége az, hogy nem igen szeret olvasgatni a természet nyitott könyveiből. Nem igen szívleli meg a saját nemzetének egyik legnagyobb prófétáját, Petőfi Sándort, amikor például az Alföld végtelen rónaival kapcsolatban így énekel: S vannak beléd írva, szép, nagy gondolatok. (L. A csárda romjai.)

Őszintén szólva, a jelek azt mutatják, hogy egyre fogy, kevesbedik közöttünk azon lelkek száma, akik gondolkozni szeretnek.

Hát vajjon mit mutat ma közöttünk az a nagy felekezeti türelmetlenség?! Vajjon mi ennek az oka?

Kétségtelen, hogy ennek is, mint mindenféle társadalmi betegségnek, többféle oka van. De annyi bizonyos, hogy egyik főoka az, hogy dilettáns kezekkel próbálják azt sokan gyógyítani. S hogy nem igen szeretünk a dolgok mélyére lehatolni. S meglehetősen felületesen gondolkozunk a legfundamentálisabb kérdésekről.

Éppen ezért, mint szerény falusi tollforgató ember, abban a jóhiszemben, hogy hátha használhatnék ezzel is valamicskét a mi szűkebbkörű társaságunknak, — megpróbálkozom itt, egyet-mást a természet nyitott könyveiből leírni, elmondani.

A bibliának egyes helyei, kitételei, nagyon sokszor valósággal provokálják az embert a gondolkodásra.

„És lön nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése“, — így mondja ezt az Apostolok cselekedeteiről írott könyv második részének második verse.

Őszintén irhatom, hogy a bibliának ezen ígéiről jómagam is, már sokszor prédikáltam.

A bibliának azonban ezen néhány idézett szava, sohasem ragadta meg úgy a figyelmemet, mint ma, amikor ez a mi rokotalan, szegény, árva magyar népünk régi szent határaitól megfosztva, kegyetlen szívé szomszédoktól környékezve, — a felekezeti türelmetlenség fegyvereivel próbál önmagán segíteni.

Valósággal bámulatba ejti az embert az a tény, hogy ma, amikor a közös nyomorúságnak egy táborba

kellene tömörítenie minden lelkeket, — ez a még nyolc millió lelket sem számláló szegény nemzet vallásfelekezetek szerint csoportosulva igyekszik felvonulni egymás ellen... S magas műveltséggel rendelkező emberek ajakáról elhangzik ilyenforma szózat: Miért nem vagyunk mindnyájan egy hiten? Miért nem vagyunk mindnyájan római katolikusok, avagy protestánsok?!...

S az efajta megjegyzésekre, kérdésekre, hangokra, sehol egy szó, sehol egy hang válaszképpen el nem hangzik.

Vegyük hát elő a természet nyitott könyvét. Hátha szól hozzánk valamit szépen, okosan?

A biblia az anyaszentegyház megalakulásának a kezdetét a „zúgó szél“ alakjában symbolizálja.

A szélnek azonban többféle iránya van. Megy, halad, rohan a szélrózsa minden iránya felé. S nem kell ahhoz valami kiváló hasonlításra való hajlam és tehetség, hogy az egyes égtájak felől kiinduló légáramlatokban, képesek legyünk felfedezni, az egyes keresztyén felekezetek symboliumait.

Az északi szél, a katholicizmus; a déli szél, a protestantizmus örök jelképe.

Valami hámulatos következetesség jellemzi az északi szelet. Mindenféle óhaj nélkül, hozza, szállítja a hideget. Mohával ruhazza fel a fák törzseinek, az épületek északi falainak oldalait.

Óriási hatalom, az északi szél. Ha teljes erővel jön, ledönti a tornyot, a szegények viskóit éppen úgy, mint a legragyogóbb paloták tetőzetét, falait. Kérlelhetetlenül elhossa a telet, a hideget. S hólepellet borítja el egy szép téli napon az egész tájékat.

Éppen ilyen következetes a déli szél. Hozza, szállítja a meleget. A lágy havat, a langyos esőt, a tavaszt, a nyarat. Rügyeket, bimbókat hív életre a fák ágain s gyümölcsöket érlel. Gomolygó felhőket hív elő a nagy messzeségből. S a felhők szárnyain villámokat kelt életre. Hatalmas mennydörgésekkel megrázza az eget, a földet. Jéggel veri el a határt. Egy-egy nyári ciklonnal elsöpri a szegény ember szénaboglyáját éppen úgy, mint a dúsgazdagok palotáinak tetőzetét, falazatát.

S vajjon mi lenne a világból, ha mindig csak az északi szél uralkodnék egyedül? Tél örök tél.

S vajjon mi lenne akkor, ha örökké a déli légáramlat uralkodnék egyedül? Nyár, örök nyár.

Vagy eszkimók lennénk, vagy négerék. Ismételen mondom, hogy nagyon helytelen kérdés az, hogy miért nem vagyunk mindnyájan római katolikusok, avagy protestánsok?

Hiszen a huszadik század ragyogó kultúráját, ennek a két ellentétes irányú légáramlatnak, az északi és déli szél hatásának köszönheti a világ.

A déli szél hatása nélkül előállana újból a középkor, váraival, klastromaival. Ott lennének újból, ahol voltunk Luther Márton és Kálvin János felépése előtt.

Az aztán más kérdés, hogy a mai világban, amikor például Európának népessége óriási arányokban megnövekedett — elképzelhető volna-e ama bizonyos középkori kultúra.

Annny tény, hogy napjainkban, legalább itt a

Duna—Tisza medencében, az északi légáramlat feletébb módon megerősödött. Zúg, repül felettünk rettenetes erővel.

Falvakon, városokon — ha csak lehetséges — kizárják a protestánsokat a községi tanácsból. Egyenesen azon a címen, mert nem katolikusok. Divatba kezd jönni, hogy bizonyos köztisztviselők betöltésénél, a „vallás, a felekezet“, melyhez az illető tartozik —, döntő súllyal esik a mérlegbe. A parlamentben egyre szaporodik a római katolikus papképviselők száma. A mi lelkipásztoraink közül alig marad már ott hírmondónak egy-kettő. (Még a mi jó Janka Károly cigándi lelkipásztor atyánkfia is visszavonult nem régen Cincinnátus módjára). Pe-ten, a Hold-utcában is sokszor meglehetősen hideg légáramlat ömlik felénk. Kint a falvakban jámbor, becsületes, istenfélő reformátusok így sopánkodnak néha napján, amikor iskolaépítési — avagy tanítói — fizetéstkiegészítő államsegélyről esik szó: Hiszen, tiszteletes uram, ha római, avagy görög katolikusok volnánk, akkor kapnánk. De így... hajh. hajh...

Zúg az északi szél. Zúg a csonka hazában. Zúg kérelhetetlenül.

Annyira zúg, hogy itt-ott már bennünket is hajlongásra készítenek. Egyik nagynevű református publicistának tolla alatt, napvilágot lát egy ilyenfajta óhaj: „Miért nem tesszük fel a keresztet? Bárcsak már ott látnánk minden magyar református templomon!“ S jön a viszhang a saját berkeinkből: „Jó lenne biz az“... Hangok emelkednek itt-ott ilyenféle tónusban: A magyart csak úgy lehet kormányozni, ha parancsolnak neki...

Zúg az északi szél. Zúg a magyar rónák felett, a hegyek ormáin.

Gondolkozni szerető egyéneink néha-néha magukba szállanak s elmélkedni kezdenek. Elmélkednek, de csak úgy falusi tempóban. Ahogy mondani szokás: A sövény alatt.

Sokan lemondólag legyintenek egyet a kezükkel: Világfelfogás ez. Bele kell nyugodnunk —, mondják rezignáltan.

Hát jó, helyes. Mint egyszerű, békességszerető ember érezve a mi nemzetünk jelenlegi rettenetes sorsát, helyzetét —, magam is ilyenféleképen gondolkodom.

De viszont azt már senkisé sem tilthatja meg nekünk, hogy az ilyen kedvezőtlen légáramlatok között itt-ott némi vigasztalást ne keressünk. Mert, hála Istennek, nincsen ezen a világon olyan hosszú országút, amelynek valahol vége ne lenne; nincsen olyan kemény, szigorú tél, amelyre egyszer el ne következne a tavasz.

Néhai felejthetetlen nagy mátyrunknak: b. e. gróf Tisza Istvánnak egyetlen beszédje sem ragadta úgy meg a figyelmemet, mint amelyet — ha jól emlékezem — Nyitrán tartott a felekezeti békéről. Gróf Tisza István, mint nagy, öntudatos református lélek, azt mondta ekkor, hogy ő maga is beismeri a római katolikus vallás óriási fontosságú hivatását.

Hát ezt elismerjük mi is. Elismerjük, hogy nagy hivatást sejtet velünk már magábanvéve ez

a kifejezés is: A művészetek vallása. Valamint az a tény is, hogy Magyarországon a legnagyobb birtoktestek felett rendelkezik.

Azt azonban, hogy a magyar nemzetre nézve üdvösebb volna, ha mindnyájan római katolikusok lennének —, nem fogjuk elismerni soha. A reformáció jött, mert jönnie kellett. Hiszen már a reformáció korabeli tények beigazolták, hogy a magyar nemzet, a protestáns eszmék felvétele, elterjedése nélkül, a megsemmisülés veszélyének van kitéve.

Ma már, hála Istennek, ezen igazság — ha kissé magunkba szállunk — valósággal kétségbevonhatatlan. A mi szegény, csonka hazánk ezidő-szerint alig hétmillió lelket számlál. S az ország fővárosában majdnem egymillió lélek él... Egy ilyen összetételei állam, a protestáns eszmék hatalma nélkül, a legvégzetesebb robbanásnak, katasztrófának volna kitéve.

Az 1907-ik évben az országos református lelkészgyűlés legelső gyűlésén bizonyos radikális beszédek hangzottak el. Akkor nagyon szellemesen, azt írta egyik kiváló római katolikus publicistánk: Vigyázzanak a reformátusok, mert ha a mi bazilikáink, székesegyházaink összedőlnek, akkor a reformátusok kicsiny őrtornyai is elpusztulnak.

Ma már joggal fordíthatjuk meg eme tételt illetésképpen: Vigyázzanak a katolikusok, mert ha a mi őrtornyaink összedőlnek, akkor azok az aranyos kereszttel ékesített bazilikák és székesegyházak is elpusztulnak.

Nekünk, magyaroknak, be kell látnunk azt, hogy egymásra vagyunk utalva s egymás nélkül nem élhetünk. Be kell látnunk, hogy az a kultúra, amellyel hol jobbra, hol balra annyit dicsekszünk, amely — hála a kegyelem Istenének — a lagmasabb, a legnagyobb mértékben kiemel bennünket a balkáni népek, nemzetek felett, semmi nem egyéb, mint eme két nagy, örökké ellentétes irányú szellemi áramlatnak, a katolikumnak és a protestantizmusnak sűrűdéséből állott elő.

Jól mondta azt nem régen előttem egyik Amerikát járt egyszerű ember: A villamosságot a „kefének“ köszönhetjük.

Méltányos és helyes alapelv az, hogy nálunk, kisebbségben levő protestánsok nélkül, nincsen magyar kultúra, nincsen haladás. S ennek az alapelvnek lassanként át kell mennie a köztudatba.

S éppen ezért én hiszem, hogy az északi szél ereje, hatalma, amely itten-ottan megsemmisítő méreteiben kezd mutatkozni reánk nézve —, lassanként enyhülni fog, mert enyhülnie kell.

Nemcsak a nagy természet törvényeinek értelmében, amely szerint a déli szelek a legnagyobb pontossággal elhozzák a tavaszt, a nyarat. De így tanítja ezen igazságot a biblia is. Krisztus is csendet parancsolt annak idején a viharnak, a szélvésznek a tenger hullámain.

Krisztus lelke, szelleme örökös ma is felettünk, hogy el ne merüljünk a mélységben.

Hiszünk s reméljük, hogy az Örökkévaló Isten — aki uralkodik népek, nemzetek felett —, élni hagy még bennünket, mert Ő neki céljai vannak

még ezzel a nemzettel. S erre nézve a közel jövő, miként a jelek mutatják, megfogja adni a feleletet.

Baráth Imre.

Közélet

Fenyegető árnyék.

Életünknek egyik, legmegdöbbentőbb eseménye és meglepetése volt az, amikor néhány évvel ezelőtt egyik régi, kedves professzorom házában találkoztam egy árva papleánnyal. Amikor bemutattak neki, valami szörnyű mélyről jövő, fékezhetetlen, szinte önkívületi állapothoz hasonló keserű és dühös haraggal csapott rám: „Maga is pap? Nahát magát is fel kellene akasztani még fiatalon!”

Óriási zavaromban csak annyit tudtam kérdezni tőle: „Miért”? Azért, — felelte — mert maga is bizonyosan egy csomó árva, szegény, rongyos és éhes gyereket fog hátrahagyni az uccán, mert maguk papok semmi vagyont nem tudnak szerezni és sehogyan sem tudnak gondoskodni özvegyeik és árváik sorsáról!...

Abban az időben történt, ez a párbeszéd, az összeomlás után, amelyről *Kiss Ferenc*, kálvineumi atyánk is megállapította — szomorú, hiteles adatok közlőn, — hogy lelkész-özvegyeink és árváink közül többen az éhhalállal küzdöttek, (a nyugdíj-járadék és gyámintézeti segélyek devalvációjá, illetve valorizálatlan volta miatt) cselédsorba jutottak, vagy — még elgondolni is borzasztó — elzüllöttek.

A mai viszonyok és körülmények között persze, utólag könnyű azt mondani, hogy ez tulzás, lehetetlen és hihetetlen, de ma még mindent könnyen tudunk igazolni és bizonyítani a kételkedők, vagy hamar felejtők számára.

Aztán, akiknek semmi bajuk sincsen, nagyképpen és etikettre hivatkozva ne ítéljék el a fent aposztrofált árva papleányt és ne intézzék el annyival, hogy ilyen kifakadás nem illik egy papleány szájába! Azt bizonyosan ő is tudja, én is, de ezt a rajtam keresztül mindnyájunk ellen intézett önkénytelen, keresztyénietlen, lesújtó és megalázó (reá nézve, épúgy reánk) kirohanást már nem a papleány mondta, hanem a nyomorral és kísértésekkel fergeeges csatákat vívó és el-elbukó örök ember.

Ezeket csak abból az alkalomból mondom el, hogy most mindent egy új lelkészválasztási törvényre tesznek rá és attól várnak minden jót, ha a gyülekezetek és a lelkészek is minél jobban sarokba lesznek szorítva. Eltekintve attól, hogy visszaélések, eltévelyedések egy új törvény mellett sincsenek kizárva és ezekben nemcsak lelkészek és gyülekezetek lehetnek ludasok, hanem a tervezett s ugyancsak emberekből álló választási bizottságok is, én a *lelkészcsaládok jó kondíciójának, prosperitásának, özvegyei és árvái sorsának emberileg lehető biztosítását is tartom olyan fontosnak, mint egy rendkívül precíz, körülményes választási törvény életbeléptetését, amely mellett nemcsak hogy özvegyek és árvák sorsa nem lesz*

jobb, hanem esetleg még a lelkészek sorsa is labilisabb lesz, ha kifejezetten „*papmarasztás*”-ról nem is lehet beszélni, amitől többen félnek!...

Most pedig, leszögezem azt, hogy a „*fenyegető árnyék*” alatt nem az új lelkészválasztási törvényt értem, hanem azt a száználmas sorsot, amely a mi maradékainknak juthat s azt a felelmetes lelkiállapotot, amely akasztófavirágokat lát, a családot vagyont, vagy jövedelem, illetve megélhetés biztosítása nélkül hátrahagyó lelképásztorokban.

Hogyan menekülünk ki e fenyegető árnyék alól??

Szamoskér.

Kósa Béla.

Halottaink

Ujlaky Miklós géresi lelképásztor életének 47-ik, lelképásztorokodásának 25-ik, boldog házasságának 21-ik évében elhunyt.

Nádasdy Benó szentgyörgyvölgyi lelkész életének 41. évében július 2-án Szombathelyen elhunyt. Özvegyén kívül 3 gyermeke gyászolja.

Özv. Komjáthy Istvánné, Turpis Etelka, a néhai zsipi lelkész özvegye július hó 14-én, életének 68-ik évében Ragályon elhunyt. Négy gyermeke, köztük dr. Komjáthy Aladár ózdi lelkész gyászolja.

Horváth Ferenc, a karcagi gimnáziumnak 35 éven át tanára és ebből 32 éven át igazgatója, aki a teljes szolgálati idő kitöltése folytán most július elsején ment nyugdíjba, július 23-án 60 éves korában rövid szénvedés után meghalt s 25-én temették el nagy részvét mellett. A jeles tanárt és kiváló igazgatót családján és tanártársain kívül a tanítványoknak, köztük sok kiválóságnak nagy serege gyászolja.

Gáty Zoltán pápai nyug. nőnevelő-intézeti ének- és zenetanár július 17-én áldásos életének 73-ik évében elhunyt. A megboldogult egész életét a magyar tanügy és közelebbről a magyar zeneoktatás szolgálatának szentelte.

Aldott legyen emlékezetük!

Különfélék

Az előfizetési díjak beküldését kérjük. Postatakarékpénztári csekk számla 43,916.

Az Országos Református Lelkész-Egyesület lelkészi konferenciája, úrvacsorázó istentisztelete, nagy kálvineumi ünnepélye, országos közgyűlése s az országos presbiteri értekezlet nagy választmányának gyűlése 1928 augusztus hó 30-tól szeptember hó 4-ig fog tartani Hódmezővásárhelyen. Jelentkezési díj 8 P, mely „Országos Református Lelkész-Egyesület Gyűlési Irodája, Hódmezővásárhely” címre küldendő.

A debreceni református főgimnáziumban, mivel ellegendő számu V. o. tanuló jelentkezett párhuzamos lesz az V. osztály is. Az iskolai főhatóságnak az a szándéka, hogy a párhuzamosítást a következő években is fojtatni fogja a VIII. osztályig.

Juhász-Nagy Sándort, a debreceni presbitérium főjegyzőjét a presbitérium az állami VI-ik fizetési osztály első fokozatának megfelelő fizetésbe léptette elő buzgó szolgálatának elismeréséül.

A debreceni leánynevelőintézet új épületének költségeihez Debrecen város százezer pengő hozzájárulást szavazott meg.

A berettyóújfalui egyház 500 pengővel a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság alapító tagjai sorába lépett, a Sylvesfer nyomdai műintézet alapítójának növeléséhez egy drb 100 pengős részvényjegyzé-ével, az özvegy papnek őrszentmiklósi otthonának megvételéhez 50 pengő adománnyal járult.

Az őrségi egyházmegyei református tanítóegyesület július 5-én közgyűlést tartott Pankaszon.

Nyugalombavonulás. Doma Lajos makói református tanító 30 esztendei fáradságos tanítói munka után nyugdíjba vonult. — Németh István tiszesegei református igazgató-tanító 1928 szeptember 1-től nyugdíjaztatását kérte.

Evangelizáló konferencia. A Bethánia-Egyesület augusztus hó 11—12-én Győrött nagyszabású konferenciát tart. Ingyen szállásért és kedvezményes étkezésért augusztus 5-ig Turóczy Zoltán győri ev. lelkésznel lehet jelentkezni.

A kisigmándi református gyülekezet elhunyt. néhai lelkészének, Felvinczy Lajosnak közadakozásból sírkövet állít.

A balatonalmádi fiókegyház július 15-én szépen sikerült kultúrünnepeket tartott temploma javára.

A Protestáns Nőszövetség 1928 október hónapban rendezi V-ik Országos Nőmunka Kiállítását. A kiállításnak kettős célja lesz: lehetőséget nyújtani a keresetre utalt nők kézimunkái közvetlen értékesítésére s másfelől a magyar kézimunka-ipar nemzeti irányban való továbbfejlesztése. A rendezőség minden munkát díjtalanul fogad el bemutatásra, csak az eladott darabok árának 10%-át kéri a rendezői költségek megtérítésére. Bővebb felvilágosítást a Protestáns Nőszövetség irodája ad (IV. Királyi P. u. 9. sz. félemelet).

35 éves találkozó. A nagykörsői tanítóképzőintézet 1893-ban végzett növendékei 1928 augusztus hó 5-én tartják 35 éves találkozójukat Balatonalmádiban.

A Vasárnapi Iskolai Szövetség 10 napos nyári konferenciája augusztus 6-án kezdődik Tahiban. Minden délelőtt lesz egy bibliai ismertető előadás. A délutánok szabadon fordíthatók üdülésre. A konferencia költségei napi két pengőt tesznek ki, ezenkívül 2 pengő rendezési költség fizetendő a megérkezéskor. Különös szeretettel hívja meg a rendezőség erre az alkalomra az evangélium szellemében működő tanítókat, de ezeken kívül minden vasárnapi iskolai vezetőt is. Jelentkezni a „Fecske“ című lap szerkesztősége útján lehet. Budapest I., Somlói u. 70.

A csóri református egyház új orgonáját július 15-én avatta fel.

A Bethánia-Egyelet női otthona, valamint férfi otthona vidékről jövő átutazókat, vagy nyaralókat, úgy, mint fővárosi állandó lakókat teljes ellátással, vagy anélkül kedvezményes feltételek mellett felvesz. Részletes tájékoztatással szolgál: Bethánia titkári hivatala, VIII., Gyulai Pál ucca 9. Telefon: J. 303—87.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hirdetési díjak kimutatása az 1928 év első feléről.

Első szám: *Mátészalka* hitoktatóképlánság 4 P 16 f.; *Szeged* kántortanítóság 9 P 78 f.
Második szám: *Nagyléta* tanítói állás 25 P 04 f.
Negyedik szám: *Balkány* orgonistakántori állás 12 P 88 f.; *Tiszabercel* kántortanítóság 8 P 72 f.
Ötödik szám: *Fülesd* kántortanítóság 11 P 43 f.; *Debreceni leánygimnázium* tanári állás 10 P 86 f.
Hatodik szám: *Újléta* lelkészi állás 10 P 32 f.
Kilencedik szám: *Nagydobos* hely. orgonista 3 P 12 f.; *Tiszassas* tanító 15 P 68 f.
Tizedik szám: *Tiszaszentimre* orgonistakántor 6 P; *Törökszentmiklós* tanító 12 P.
Tizenegyedik szám: *Tiszaszentimre* orgonistakántorka 6 P.
Tizenötödik szám: *Hódmezővásárhely* segédlelkész 3 P 48 f.
Tizenhetedik szám: *Hajdúbagos* tanító 10 P 02 f.
Huszonegyedik szám: *Sárospataki kollégium*: theol tanár 16 P 88 f.; *Szeghalmi gimnázium* tanár 8 P 64 f.
Huszonkettedik szám: *Szeghalmi gimnázium* tanár 8 P 64 f.
Huszonnegyedik szám: *Nyiregyháza* tanító 3 P 48 f.

A Protestáns Országos Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, tájékoztatásul közli, hogy eddig a következő egyházi kölcsönöket szavazta meg:

1. Református egyházak.

Gödöllő 3.500, Dömös 1.250, Neszmély 400, Baracska 1.450, Besenyőd 5.300, Géberjén 650, Kunmadaras 1.800, Mezökomárom 900, Pesterzsébet 98.300 Tállya 3.750, Nagyléta 14.100, Balatonfőkajár 2.650, Szamosújlak 800, Hejőbába 750, Sopron 14.400, Vereb 2.650, Köröstarcsa 5.700, Tizsakerecseny 1.750, Gyügye 400, Szemere 600, Csorvás 7.100, Szeghalom 21.100, Hernádnémeti 900, Kisszekerés 900, Polgár 300, Bálványos 900, Szentantalfa 400, Kisnamény 2.650, Majtis 750, Kápolnásnyék 1.450, Szamossályi 900, Békéssámsón 5.300, Geszteréd 2.300, Mád 550, Komlósd 1.450, Böhönye 1.450, Alsójózsza 900, Szabolcsveresmart 1.800, Tiszaderzs 5.700, Felsőjózsza 2.500, Dráva-szabolcs 1.300, Csökmő 4.400, Bakonszentkirály

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca I. sz.

750. Mezőcsát 3,550. Botpalád 900. Kállósemlény 1,800. Kisláng 2,150. Okány 8,800. Izsák 1,450. Szikszó 3,550. Tiszalök 8,500. Mocsá 1,800. Oros 1,800. Dab 4,400. Ács 2,650. Vecsés 2,150. Vasad 1,450. Tiszaeszlár 400. Nyírmartonfalva 750. Szaporeza 2,000. Diósgyőr 21,100. Alag-Dunakeszi 35,100. Köveskál 900. Cece 1,250. Disznóhorvát 3,550. Egyházasszeicsöd 550. Gyüre 2,659. Porosalma 2,650. Bakonszeg 2,650. Nyírbogát 3,550. Báj 2,850. Báránd 2,850. Nagyaesád 1,100. Szeged 17,600. Szarvas 5,300. Vál 6,200. Lak 1,450. Kisléta 3,200. Bodrogolaszi 900. Heves 900. Budafok 35,100. Örszentmiklós 5,300. Szendrőlád 1,250. Petneháza 900. Olesvaapáti 1,800. Bükkzsérc 750. Gégény 1,250. Pánd 2,150. Kémes 450. Kölese 1,450. Gyulaháza 3,000. Tiszadob 2,150. Szank 250. Salgótarján 5,300. Bodroghalom 900. Szamostatárfalva 900. Kiskinizs 2,850. Zsurk 750. Mórág 3,550. Velence 900. Gádoros 750. Gerendási 4,400. Nyírtass 1,800. Berettyóújfalú 7,100. Csepel 14,100. Szentés 21,100. Bodrogkeresztúr 2,650. Noszvaj 10,600. Gige 900. Sajókaza 2,150. Vajszló 2,150. Gerjen 2,650. Biharkeresztés 8,800. Fegyvernek 11,700. Országos Református Lelkész-Egyesület 52,700. Sárospatak 87,800. Kecskemét 315,900. Gróf Bethlen Kata-Egyesület 8,800 dollár.

2. Evangelikus egyházak:

Vác 35,100. Ambrózfalva 2,650. Pesterzsébet 14,100. Mezőtúr 1,800. Cegléd 30,100. Pusztaszentlőrinc 900. Tápiószéle 7,100. Pitvaros 2,650. Pilis 7,100. Tápiószentmárton 1,700. Szentetornya 3,550. Sajókaza 3,550. Sátorajújhely 1,800. Rákoskeresztúr 3,300. Győr 44,000. Sand 1,450. Kaposvár 7,100. Kőszegi Lyceum 2,650. Soproni Lyceum 35,100 dollár.

A kölcsönkeio olyan stádiumba jutott, hogy a kölcsönök folyósítása már megkezdődött. Számos kölcsön megszavazás alatt áll, sok benyújtott igénylés elintézését a szükséges okmányok késedelmes beküldése hátráltatja.

Ezúton is felkérjük az igényüket már bejelentett egyházakat, hogy legalább a kölcsön felvételére vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatot, telekkönyvi kivonatot, kat. birtokívet és érték-bizonyítványt soronkívül beküldeni, a felsőbb egyházi jóváhagyás mielőbbi elintézéséről pedig gondoskodni szíveskedjenek.

Az eddig nem igénylő egyházakat szintén kérjük, hogy igényeiket szíveskedjenek már most bejelenteni, még az esetben is, ha a kölcsönt későbbi időben óhajtják felvenni.

Pályázat.

A hódmezővásárhelyi református gimnázium eljárósága pályázatot hirdet egy természettan-földrajz szakos rendes, esetleg helyettes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású tanárok. Fizetés és labkér állami rendszerű. Allamszerződésből következőleg az állást a közoktatásügyi miniszter úr tölti be. Hasonló intézetben töltött éveket beszámítunk.

Kellően felszerelt, a közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett kérvényeket a hódmezővásárhelyi református gimnázium igazgatóságához 1928. augusztus 16-ig kell beadni. Előzetes bemutatkozás ajánlatos.

Gimm. igazgatótanács.

Pályázati hirdetés.

A rohodi (Szaboles m.) református egyház pályázatot hirdet nyugalmabavonulás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állásra. Fizetése: 3 szobás lakás melléképületekkel, 730 □-öl udvar, kert, 30 kat. hold szántóföld, 400 □-öl szőlő, termény s faváltság címen favál körül ültetett 2 hold föld haszonélvezete. Ismétlő iskolások tanításáért a községtől a szokásos díjazás. Értékegység: 62. Köteleessége: III—VI. vegyes osztály tanítása a tiszántúli egyházkerület tanterve szerint, összes kántori teendők végzése, ennek ar alakítása, akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. A szükséges és szokásos okmányokkal felszerelt kérvények alantírt isk. sz. elnökhöz aug. 21-ig küldendők. Okmányok visszaküldéséhez megfelelő értékű bélyeg esatolandó. Pályázók felszólításra kötelesek augusztus 21-én utiköltség megtérítése nélkül kántorpróbaára jelentkezni. Menekültek. B. listások nyugdíjas tanérok előnyben részesülnek.

Bokross Elek,
isk. sz. elnök.

A turkevei református egyház pályázatot hirdet egy nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állásra. Fizetés és labkér törvényszerinti. Köteleessége a presbitérium által rábizott osztályok vezetése, helmissziói és egyháztársadalmi tevékenység, egyházi ének ar vezetése, kántorhelyettesítés.

Pályázhatnak okleveles, magyar honos, református férfitanítók. Választásnál B) listások előnyben részesülnek.

Pályázati határidő a „Néptanítók Lapjában” való megjelenéstől számított három hét.

Az állás szeptember elsején elfoglalandó.
Turkeve, 1928. július 23.

Tóth Lajos

református lelkész,
iskolaszéki elnök.

Póthírdetés.

E lap mult heti, vagyis 29-ik számában megjelent pályázati hirdetéshez, a békési tanítói állásokat illetőleg, még a következő póthírdetés közöltetik. Köteleesség: az iskolaszék által kijelölt osztálynak, vagy osztályoknak a református konvent tanterve szerinti tanítása, vasárnapi iskolai oktatás, belmissziói munkában és az urvaesoraosztásnál segédkezés, szükség esetén az énekvezéreknek templomban és templomon kívül helyettesítése, leányiskolákban kézimunkatanítás.

Békési református presbitérium.

FEST, MOS, TISZTIT KONCZ

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzeme
Fióközletek: Piac-utca 18. (Bikával szemben)
és Szent-Anna-utca 2. szám alatt.

Péterfia-u. 30.

Pályázat.

A sárospataki református főiskola előjárósága pályázatot hirdet a sárospataki református theol. akadémián üresedésbe jött *rendszeres theologiai tanszékre*, melynek körébe tartozik: a ker. hittan és dogmatörténet, ker. erkölestan, symbolikus könyveink ismertetése és apologetika előadása, valamint hittani szeminárium tartása, összesen heti 10 órában. Rendes tanár fizetése lesz az Egyh. Törv. és a sárospataki főiskola fizetési szabályzatában megállapított mindenkorai fizetés kezdő foka (ez idő szerint a VII. fiz. osztály 3-ik fokozata, családi pótlék és lakbér); rendes tanári állásra csak megfelelő egyetemi, illetőleg theol. magántanári képesítéssel bíró egyének pályázhatnak. Az előjáróság fenntartja magának a jogot, hogy megfelelő pályázó hiányában rendkívüli, esetleg helyettes tanárral töltsse le a tanszékét; rendkívüli tanári állásra pályázhatnak olyanok, akiknek lelkészi oklevél mellett ebből a szakból theologiai doktorátusok van, helyettes tanári állásra pedig azok, akiknek lelkészi oklevelük és legalább egy évi külföldi egyetemi tanulmányi bizonyítványuk van; az előbbi fizetése a fenti fizetési szabályzat szerint ez idő szerint a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozata és lakbér, az utóbbié a IX. fiz. osztály 3-ik fokozata lesz.

A kellően felszerelt folyamodványok (anyakönyvi kivonat, családi állapot, végzett tanulmányokat és irodalmi működést igazoló okmányok, oklevél, működési, orvosi, erkölcsi és hazafias magatartást stb. igazolványok) a főtisztelt Egyházkerületi Közgyűléshez címezve, augusztus 15-ig előírt igazgatósághoz nyújtandók be. A megválasztott tanár állását legkésőbb november 1-én köteles elfoglalni.

**A sárospataki
református theol. akadémia
igazgatósága.**

2-2

Pályázat.

A *vésztői* református egyház pályázatot hirdet két tanítói állásra. Fizetés törvényszerű és megfelelő lakbér. Kötelesség a szorosán vett tanítói kötelességen felül az egyházi belmissziói munkában lelkész utasítása és irányítása szerint való közreműködés, bibliai vasárnapi iskolai munka állandó végzése. Menekültek vagy B) listások a törvény és rendeletekben előírt előnyben részesülnek. — Pályázathoz szükséges bizonyítványok az oklevél és szolgálati bizonyítványon kívül községi illetőségi bizonyítvány, új keletű tisztiorvosi bizonyítvány, forradalmi időkben s a román megszállás idejében való magatartásáról bizonyítvány a községi előjáróságtól, az illetékes református lelkész és a kir. tanfelügyelő által történő megerősítéssel ellátva. Ez utóbbi csak abban az esetben, ha az oklevél 1919-ben vagy azelőtt kelt B) listásoknak a kir. tanfelügyelőség által kiállított bizonyítvány arról, hogy B) listára helyezését megelőzőleg fegyelmi eljárás alatt nem állott vagy pedig az esetleges

vád alól felmentetett. Ez utóbbi esetben az ítélet hiteles példánya csatolandó. Kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Pályázati határidő augusztus hó 24-ike. Állás október hó 1-én foglalandó el.

A gyönyörű hegyvidéken fekvő *szentendrei* református polgári iskolai *fűinternátusba* és a külön épületben levő *leányinternátusba* havi 70 P díj fizetése mellett tanulók felvétetnek. Prospektust küld az igazgatóság.

Ugyanott pedagógiailag képzett, német vagy francia nyelvet, valamint zongorát tanító, református vallású nevelők felvétetnek. 1-6

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

Kardos László

vászon-, fehérneműek és kelengye üzletében
Debrecen, Kossuth u. 9. Alapítva 1831. évben

Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsezerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra,
az eddigi 6 havi hitel helyett

12 havi részletfizetés mellett
készítetek

papi és polgári öltönyöket, palástokat,
női szabóságomban kosztümöket, felöltöket és
mindennemű női ruhákat a legizlésebb kivitelben,
jutányos árak mellett.

TEGDES JÁNOS

női és férfiszabó Debrecen, Péterfia-u. 56 sz.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

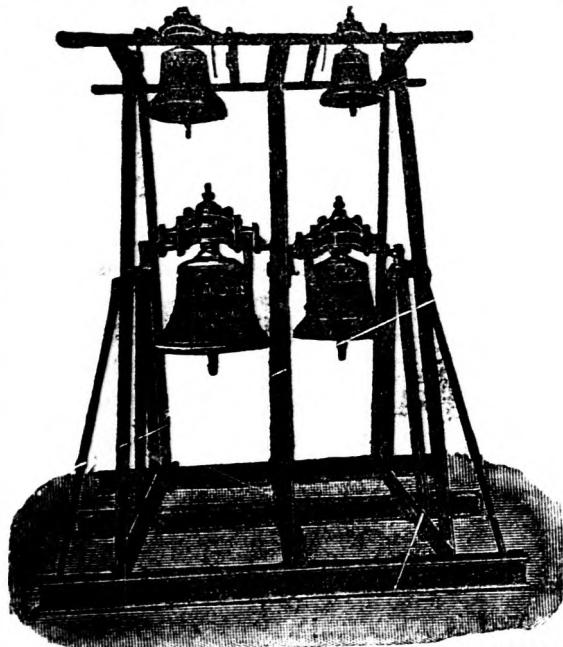

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallításon díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1930. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✽

Kitűnő fűtőképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Ujreformátus énekeskönyv zsoltártípus.

A Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata tisztelt vásárló közönségének régi óhajára, kiadta zsoltár kiadványainak legkisebb típusát

**11×8 cméter
nagyságban**

Ezen kiadvány a nyomda-és könyvkötőipar legszébb remekműve. Negyvenféle szín és különböző díszítés teszi változatossá mindenki számára.

Ára celluloid kötésben, díszes tokkal
11.— pengő.
Bőrkötésben és préselt díszítéssel
14.— pengő.

Könyvkereskedésünkben minden érdeklődőnek vételkényszer nélkül bemutatjuk a zsoltárokat.

DEBRECEN SZAB. KIR. VÁROS
ÉS A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLET

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
papír- és írószerkereskedése
Debrecen, Ferenc József-út 26. sz.
TELEFONSZÁM: 270.